

JURNALUL ZILEI

Ceausescu a vizitat magazine din București. Comitetele județene de partid și-au continuat raportările producțiilor record. Județul Brăila a fost declarat primul la grâu. Dâmbovița - a avut standul României dintr-o „expoziție tehnicoștiințifică”.

Dovezi de țineală

Nicolae Ceausescu a efectuat o vizită de lucru în Capitală, în mai multe unități de alimentație publică și

piețe de pe Calea Dorobanți, Bd. 1 Mai și Calea Griviței, precum și din zona Gării de Nord, au scris ziarele. Scopul - „analiza și stabilirea operativă de măsuri menite să asigure îmbunătățirea continuă a aprovizionării populației, perfecționarea sistemului de desfacere a mărfurilor și, deosebi, a produselor alimentare”.

Adică producții-record avem, iar pentru magazinele goale nu sunt alți vinovați decât comercianții.

(Continuare în pag. a II-a)

„Aș ajunge un maior cu burtă, chelios și nebun!”

Deși absolvise școala de ofițeri auto de la Pitești ca șef de promoție, Ioan-Mircea Stângă nu se regăsea printre militari și făcuse cerere să treacă în viața civilă. FOTO: Arhiva personală a familiei Stângă

În octombrie 1989, căpitanul Ioan-Mircea Stângă încerca să părăsească armata. Făcuse o serie de cereri de trecere în rezervă, care îi fuseseră respinse. Reușise doar să se mute de la o unitate din Hunedoara la una din Sânpetru. Transferul nu fusese încă finalizat, iar ofițerul continua să lucreze la UM nr. 01933 din Hunedoara. Avea un băiețel de 11 ani, pe care îl iubea enorm, la fel ca și pe soția sa. Nici unul nu bănuia că peste doar câteva săptămâni, Ioan-Mircea se va muta... în ceruri.

Transferat încă din luna august

În octombrie 1989, Ioan-Mircea Stângă avea gradul de căpitan și lucra la UM 01933 de aviație și apărare anti-aeriană din Hunedoara, unde era șef la Tehnică. În 1976 absolvise ca șef de promoție școala de Ofițeri Auto de la Pitești. Drumul său a ajuns în județul Hunedoara. Aici a cunoscut-o pe Ana, cu care s-a și căsătorit. Cei doi aveau un băiețel. Viața își urma cursul firesc. Aproape nimic nu tulbura liniștea unei familii de oameni încă tineri, ce aveau un copil frumos și puțin răsfățat. Cu o singură excepție: Ioan-Mircea Stângă era dezamăgit de armată și își dorea foarte mult să treacă în civile. Chiar îl mărturisise soției că dacă va rămâne în armată

o să ajungă „un maior cu burtă, chelios și nebun”. Se simțea străin în acea lume pentru care nu era croit și în care nu-și găsea locul.

În luna aprilie, în 1989 îi fuseseră respinse ultima cerere de trecere în rezervă. Într-o adresă scrisă agramat, căpitanul Ioan-Mircea Stângă era anunțat de către conducerea unității militare că înaintase o cerere insuficient justificată pentru trecerea în rezervă. Apoi, în 23 august, din ordinul lui Nicolae Ceausescu, nu s-au mai făcut decât puține înaintări în grad. În aceeași lună, ofițerul reușise să își ia transferul la o unitate în Sânpetru. Familia Stângă voia să se mute la Hațeg, pentru că băiețelul avea probleme de sănătate, iar părinții lui s-au gândit că acestea vor fi ameliorate într-un oraș care nu era poluat precum Hunedoara. Totuși, la trei luni de la obținerea transferului, nu se dăduse încă drumul să plece la noul său loc de muncă.

Pasionat de mașini, muzică, tenis și fotografie

Ioan-Mircea Stângă provenea dintr-o familie ce nu avea tradiție militară. Fiu al unui inginer chimist, el a ajuns din întâmplare să urmeze școala de ofițeri. A fost mai mult pasiunea pentru mașini, pe

care i-a transmis-o și fiului său, Mircea. Pe acesta îl iubea nespus. Copilul își adora tatăl și îl asculta cu sfîntenie. „Mergeam amândoi cu bicicletele. Și le reparau în fața blocului. Mircea îl iubea foarte mult pe tatăl lui. Cu mine mai făcea năzuri, dar dacă tatăl lui îi spunea ceva, asculta fără să comenteze. Soțul meu nu avea nimic din stilul cazon al multor ofițeri și nici nu s-a purtat vreodată dur cu băiatul nostru. Făcea lecțiile cu el mai mult decât mine. Erau tare apropiați”. Își amintește Ana Stângă. Muzica, filmele și lectura erau alte pasiuni ale ofițerului. „Asculta muzică, mai ales Bee Gees și Loredana Groza. Juca tenis și citea foarte mult. Țin minte că împrumutam cărți, pe care trebuia să le returnăm rapid și de aceea, stăteam noaptea și citeam. Îl încântau ieșirile la iarbă verde. Era pasionat de fotografie. Am și acum o mulțime de instantanee făcute de el. Îi plăceau animalele și adesea le-a surprins pe film în tot soiul de ipostaze. Avea mulți prieteni, unii dintre ei fiind colegi cu el încă din liceu sau școala de ofițeri. De Sărbători, primea felicitări de la generali, care îi fuseseră profesori. Doar de la serviciu venea, uneori, abătut”, continuă soția lui Ioan-Mircea Stângă. Cunoscutuți îl descriu ca pe un om serios, corect și conștiincios.

(Continuare în pag. a II-a)

EU, STUDENTA OSTAȘ

Sublocotenentul în rezervă Dana Honciuc ne-a povestit cum a satisfăcut serviciul militar ca „fiică a patriei” și studentă la Facultatea de Istorie a Universității din București.

Soldatul, ca robotul

„Vântul îmi încălzește cuvintele/ și adoarme în părul băii/ al gândului/ în palma pământului/ a izbucnit pădurea/ cu flori de iubire tânără/ Eu - fata ostaș, / contemporană cu gândul îndrăznet/ miroso pânea caldă/ din grăul proaspăt al dragostei/ și primesc sfaturi/ de la istorie. Caut/ să înțeleg clipa/ în care se simte cât/ de sublim și drept/ urcă lumina patriei/ lângă care am rostit/ jurământul tinereții noastre.” Compoziția de mai sus, apărută în Almanahul Oștirii, reprezintă gândurile ce o munciseră pe Otilia Bălțac. Pe locotenentul Otilia Bălțac.

Sublocotenentul în rezervă Dana Honciuc, și ea fată-ostaș, sigur contemporană cu Otilia Bălțac și cu gândurile ei îndrăznețe, și-a adus aminte în linia mari ce-a mirosit, de la cine a primit sfaturi și cum a înțeles clipele cât și-a satisfăcut serviciul militar ca fiică a patriei și stu-

dentă la Facultatea de Istorie a Universității din București, pe deasupra. „Atunci mi se părea îngrozitor, rememorează Dana Honciuc zilele de armată din studenție. Uniforma era ceva odios, mai ales cea de iarnă, dar dacă m-aș vedea astăzi cum arătam îmbrăcată cu așa ceva, cred că m-ar purfuri răsul. Arătam ceva ca niște roboți. Primeam uniformă, și de vară, și de iarnă. În cele mai multe cazuri hainele nu erau pe măsura noastră. Le mai schimbam între noi, să se potrivească cât de cât. Mantaua era ceva îngrozitor - mare, grea, trebuia musai încheiată până la gât. Mama mă ajuta să mă îmbrac, singură nu puteam, și tot dura o veșnicie echipatului. Veșnic se rupea câte ceva, le mai cosea mama. Aveam niște pantaloni până la glezne, bocancii erau prea mari, și boneta nu stătea nici de-a naibii. Încercam fel și fel de artificii, să o prind cu clame, nu stătea și pace. Gata echipată arătam, cum ziceam, ca un robot. Mă întorceam cu totul, nu mă puteam mișca în manta. Și apoi drumul de acasă până în Panduri, așa încoțșmănată, altă aventură. Hai, pe drum mai era cum mai era, dar să

mă urc în autobuzul plin ochi și apoi să rezist așa îmbrăcată... Uniforma de vară era o chestie fleșcăită, mama o apreta, dar efectiv nu avea nici o formă. Eram total dizgrațioasă.”

Din câte bucăți se compune o pușcă

Interlocuțoarea noastră și-a amintit și cum se pregăteau fetele să-și apere patria, și care erau diferențele între propagandă și realitate. „Ne dădeam dimineața la Panduri și stăteam acolo o zi întreagă. Marțea și vinerea parcă era, în orice caz n-a rămas aceeași zi din săptămână în toți anii de facultate. Aveam ore de teorie și de practică. La teorie aveam caiete întregi. La practică, desfaceam arma și o făceam la loc. Niciodată, dar repet, absolut niciodată nu se potrivea ce scoteai cu ce băgai. Mereu rămăneau câteva piese pe dinafară. Făceam și defilare. Eu, una, aveam o mare problemă cu stânga-mprejur. O luam mereu la dreapta.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

27 OCTOMBRIE

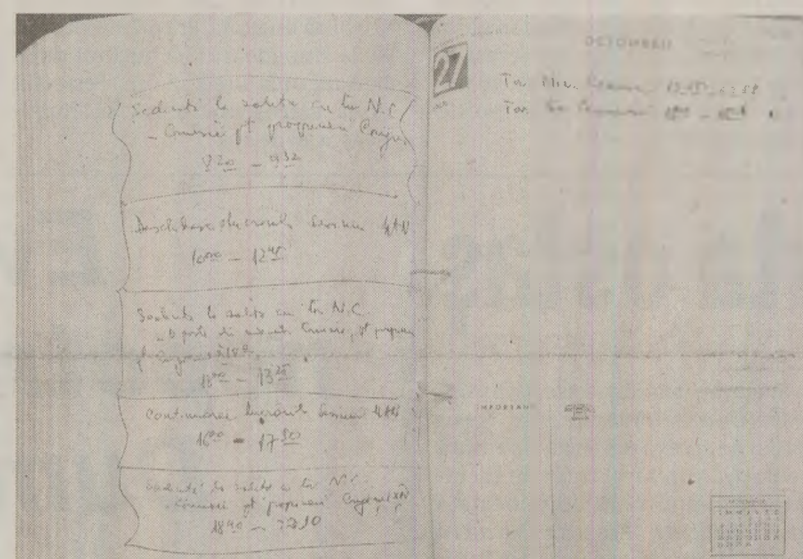
În expunerea făcută marți, 24 octombrie, la plenară nu s-a mai spus nimic despre „combateră conceptiilor inapoiate mistico-religioase”. Aș pune în relație această omisiune cu ceea ce a afirmat megeșful în cuvântarea de la ședința Consiliului Național al FDUS, care s-a ținut îndată după plenara CC-ului. Referindu-se la organismele și organizațiile componente ale Frontului „care și-au adus contribuția la mărețele realizări din patria noastră”, a enumerat printre acestea și cultele religioase. Și, ca și cum n-ar fi fost de ajuns, sau se îndoia că cineva l-ar putea crede pe cuvânt, a subliniat din nou aportul acestora („repet, inclusiv cultele religioase”) în contextul „unității întregii populații în FDUS” pentru „îndeplinirea programelor de dezvoltare a patriei noastre” și „mersul ferm înainte și ridicarea României pe noi culmi de progres și civilizație”. Rezultă că cultele (sic!) religioase au prins gustul sinuciderii. Fiindcă, aducându-și contribuția la mărețele realizări ale patriei și militând pentru îndeplinirea programelor de dezvoltare a acesteia, ele au „acionat” și au „militat” și pentru lichidarea propriilor „focare de obscurantism”.

(Continuare în pag. a II-a)

Agenda Elenei Ceaușescu

Vineri 27 octombrie 1989, Tovarășii au avut nu mai puțin de cinci ședințe!

La ora 8:20 a început ședința restrânsă de la săliță pe tema „Comisiile pentru propuneri la Congres”. A fost prima dintr-un respectabil șir. Poți deduce din formularea succintă a șefului de cabinet că se luaseră deosebite măsuri ca nu cumva vreunul dintre participanți să tulbure buna organizare a viitorului congres. Își aduceau cu toții aminte de ieșirea „huliganică” a lui Părvulescu la Congresul al XII-lea. Fostul ilegalist, fost secretar al PCdR de la 23 august 1944 până la sosirea Anei Pauker în București, stărnise multe ecouri în presa internațională. Părvulescu ceruse cuvântul, perfid, la sfârșitul Congresului din 1981. Spuse-se cu voce tare ceea ce gândea toți: de ce unul și același om candida de două ori pentru funcția de secretar general al comuniștilor din România? Nu apucaseră ceilalți să se dezmeticească

bine că ieșirea lui Părvulescu fusese coresponsuzător „înfierată” de oamenii potriviți. Leonte Răutu și Valter Roman lăseseră clar să se înteleagă că din stagiile lor moscovite

cunoșteau multe și de nespus despre rufonofia lui Părvulescu.

În contextul internațional atât de nefavorabil stabilității lui Ceaușescu, pregătirea Congresului era

mai complicată ca întotdeauna. Vor fi delegați și mai ales sute de ziaristi străini. Astfel că pentru „comisia de propuneri” au muncit mult Nicolae și mai ales Elena Ceaușescu. Doar vineri au fost trei ședințe pe aceeași temă, toate prezidate de Nicolae Ceaușescu: între orele 8:20 și 9:32; 13:00-13:25; 18:40-22:10.

De tema unor surprize, probabil, nici Ziua Armatei nu fusese sărbătorită la București altfel decât în cazărmi și în presă.

În aceeași zi de vineri, aproape patru ceasuri, Elena Ceaușescu a decorat și prezidat sesiunii Marii Adunări Naționale (între orele 10:00-12:45 și 16:00-17:50). De două ori, de fiecare dată pentru câteva minute, Nicu Ceaușescu a intrat la Cabinetul 2.

Tovarășa a avut cea mai lungă zi de muncă a anului la birou căci ultima ei ședință s-a încheiat la ora 22:10.

Lavinia BETEA

CALENDAR

27 octombrie (vineri)

Soarele a răsărit la 7:46, a apus la 18:12
Luna a răsărit la 5:34, a apus la 16:57
Sărbătoare creștină: Cuviosul Dimitrie cel Nou, ale cărui moaște sunt la Patriarhia Română; Sf. Mucenic Nestor

S-a întâmplat la

27 octombrie 1989

● „Grupul celor opt”, cuprinzând țările membre ale „Grupului de la Contadora” și „Grupului de Sprijin” din America Latină, a remis ministrului cubanez al Relațiilor Externe, Isidoro Malmierca, o declarație prin care Cuba era invitată să reintre în Organizația Statelor Americane (OSA). Ministrul cubanez a arătat că țara sa era dispusă să accepte această invitație. În urma presiunilor SUA, Cuba nu mai făcea parte din 1962 din OSA

Ramona VINTILĂ

Evitarea unei întâlniri nepotrivate: pelerinii la Sfântul Dumitru și deputații MAN

Din 1774, când moaștele Sfântului Cuvios Dimitrie au fost aduse din Bulgaria în cetatea de pe Dâmbovița, în fiecare an, de ziua Sfântului a fost mare furnicar de oameni pe Dealul Mitropoliei. Oamenii cu flori în mâini au venit să-l cinstească pe singurul sfânt ale cărui moaște se aflau întregi în București. Niciodată orânduirea țării nu a interzis în vreun fel pelerinajele la raclă. În schimb, se cunoaște participarea domnitorilor alături de popor la actele de venerare a Sfântului Dumitru. Se știe de pelerinajele din vreme de secetă mare pe care mitropolii Ungro-Vlahiei le făceau ducând racla cu moaștele la apa Dâmboviței și rugându-se alături de credincioși.

În vremea epidemiei de ciumă bubonică din țara Românească, între anii 1813-1814, când Bucureștii au fost cel mai afectat oraș, tocmai

urcase pe tronul țării Ioan Gheorghe Caragea, iar cumplita boală a primit numele său pentru amploarea și virulența sa. Disperat că epidemia nu se mai oprea, domnitorul fanariot a recurs la minunile Sfântului Dumitru. A cerut mitropolitului vremii, Nectarie, să facă rugăciuni solemne cu tot poporul și cu moaștele în procesiune pentru ca molima să se oprească. Minunea a venit într-adevăr, căci Sfântul Dumitru a intervenit către tronul ceresc și ciuma s-a stins.

Ungerile de domni se petreceau tot aici în Catedrala Mitropolitană, ctitorie a lui Constantin Șerban Cantacuzino și a lui Radu Leon, având ca prezență deosebită pe Sfântul Dumitru, văzut prin rămășițele sale sfinte.

Nici un purtător de coroană domnească de la București nu s-a rușinat de existența moaștelor Cuviosului și

cu atât mai puțin nu a cerut conducerii bisericesti să oprească accesul credincioșilor la raclă.

Iată că în vremea perioadei comuniste, chiar în ultimul an de domnie ceaușistă, moaștele Sfântului au fost mutate din Catedrala Patriarhală în biserica Sfântul Nicolae de la intersecția străzilor 11 Iunie și Regina Maria.

În 1989, părintele Grigore Ionescu era unul dintre preoții sfântului lăcaș, proaspăt venit în București. Își amintește că moaștele au fost aduse aici pentru că sus, la Camera Deputaților, care funcționa în actualul Palat Patriarhal, era o sesiune a Marii Adunări Naționale. Fiind programată chiar la 26 octombrie, oficial ar fi trecut printre credincioși care se adunau și atunci, ca și azi, cu câteva zile înainte să stea la rând.

(Continuare în pag. a II-a)

Nomenclatura, clasa privilegiaților

„Nomenclatura”, cuvânt latin rusticat, este un termen care desemnează clasa noilor imbogați sovietici, cei propulsați economic și social prin serviciile de tip politic aduse Statului sovietic și partidului comunist. Termenul a fost popularizat în Vest, în anii '80, datorită cărții lui Michael Voslensky, istoric rus și profesor de istorie la Universitatea Lumumba din Moscova și detinător al unor funcții academice importante, membru el însuși, pentru o perioadă, al Nomenclaturii. În Occident, Voslensky este considerat unul dintre specialiștii eminenți în politica sovietică. Vom continua să edităm fragmente din cartea „Nomenclatura”, a istoricului rus, pentru a lămurii realitățile desemnate de acest termen atât de uzitat, în România el depășind de popularitate celebrul termen „gulag”.

„Trebuie să vă fac o mărturisire: am hotărât să scriu acest capitol sub influența Occidentului.

Cât timp am trăit în Uniunea Sovietică mi s-a părut natural ca aceia care se află la putere să fie în același timp o clasă privilegiată, după cum o arată o tradiție istorică constantă. Abia în Vest mi-am pus întrebări cu privire la dimensiunile acestor privilegii de clasă.

În Est ca și în Vest, am avut ocazia să întâlnesc persoane cu origini sociale foarte diferite, și printre ele persoane care se găseau în vârful ierarhiei. Am descoperit atunci ceva care m-a surprins: clasele dominante dispun de privilegii mult mai restrânse în Occident decât în țările socialiste reale.

Mi-am dat seama pentru prima dată că în Occident miniștrii nu trăiesc decât din salariile lor. Acestea

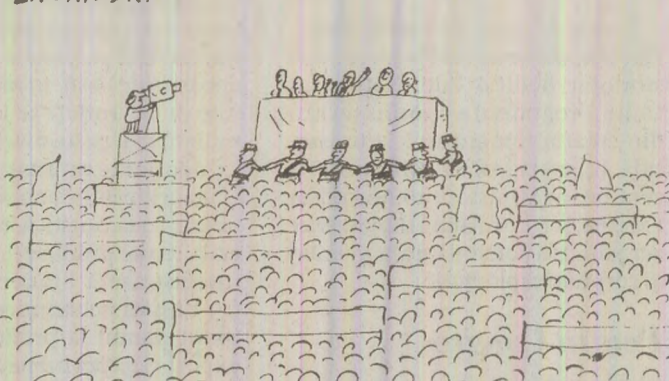
sunt, desigur, mari, dar nu excesive. Dacă vor să-și construiască o casă de vacanță, sunt obligați să facă economii multă vreme și deci să renunțe la anumite lucruri. Nu au toți menajere; soțiile lor gătesc și se ocupă de casa. Lucruri de neconștient pentru miniștrii dintr-un stat socialist.

Un ministru occidental, vice-președinte al partidului majoritar, lovește din neatenție mașina vecinului său. Poliția îi reține permisul și tribunalul îl condamnă să plătească despagubiri. În Uniunea Sovietică, lucrurile s-ar fi petrecut altfel: miliția ar fi făcut o anchetă pentru a determina dacă vecinul care a avut tupeul să își parcheze mașina într-un loc pe unde ministrul obișnuia să treacă și-a cumpărat acest autovehicul cu banii din salariu.

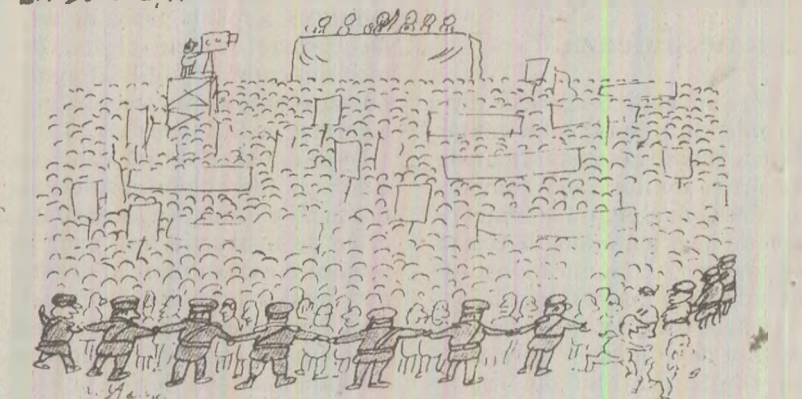
(Continuare în pag. a II-a)

MITING SPONTAN...

LA PARIS...

LA BUCUREȘTI...

M. Stănescu

„AȘ AJUNGE UN MAIOR CU BURTĂ, CHELIOS ȘI NEBUN!”

(Urmare din pag. 1)

„Bine că n-au dat alarma de Crăciun!”

Săptămânile s-au scurs, iar ofițerul nu a reușit nici până în luna decembrie să plece de la unitatea din Hunedoara. În schimb, valiza lui de alarmă se afla deja la noul loc de muncă. În 17 decembrie era liber și a plecat, cu treburi, la niște rude de la Brad. Până la sosirea lui acasă, cei de la serviciu l-au sunat și i-au transmis un cod. „Au telefonat cei de la UM 01933 și au întrebat de el. L-au transmis prin mine un cod – Munții de aramă –, parcă așa era. Mircea s-a întors de la Brad și i-am spus să se prezinte la serviciu că au dat alarma. Mi-a răspuns: Bine că n-au dat-o în ziua de Crăciun! A plecat la unitate în aceeași seară. El urma să intre în concediu în data de 23 decembrie, avea aprobate zece zile. Mergea cu fiul nostru la Brașov, la părinți. M-a sunat a doua zi și m-a rugat să îi sun pe soții mei și să le transmit că nu va mai ajunge. Chiar a spus că are impresia că nici de Crăciun nu vor fi liberi!”, rememorează Ana Stângă. Tot în ziua de 18 decembrie, toți ofițerii care mai erau la UM 01933, dar care obținuseră transfer în altă parte, au fost trimiși la unitățile de care aparțineau. Lui Ioan-Mircea Stângă i s-a cerut să mai rămână, să nu plece la UM 02303, unde trebuia să fi ajuns încă din luna august.

„Oare o să-l mai văd vreodată?”

Consemnați în unitate, militarii din Hunedoara așteptau noi ordine. În data de 20, Ioan-Mircea Stângă și un alt coleg au părăsit unitatea, mergând fiecare pe la casele lor, de

unde urmau să își ia schimburi și bani. „A stat un pic acasă. Am povestit, după care s-a întors la serviciu. A fost ultima oară când l-am văzut în viață. Când a plecat, am ieșit pe scări. S-a uitat înapoi, la mine. Într-o fracțiune de secundă mi-am spus: Oare o să-l mai văd vreodată? A plecat, iar eu urma să merg la Hațeg, unde era deja cel mic. Pentru că Mircea nu mai putea să își ia concediul, am decis să merg la părinții mei și, în funcție de ceea ce se întâmpla, stabileam cum vom petrece Sărbătorile”, spune Ana Stângă. A mai vorbit apoi la telefon cu soțul său, ultima oară în 22 decembrie. „Începuseră să se precipite lucrurile. Îmi era teamă pentru noi, la Hațeg, unde se auzeau tot felul de zvonuri. Nici o clipă nu m-am gândit că soțul meu ar putea fi în pericol. În mod inexplicabil, în toată noaptea a început să imi tremure bărbia, iar dinții îmi vibrau în gură. Îmi era teamă. Tatăl meu, enervat de ceea ce pățisem, mi-a și spus: «Potolește-te, că te bat!»”, își amintește soția ofițerului.

Ana, Mircea și băiețelul lor au fost o familie fericită. Până în decembrie 1989, când cineva, nici astăzi nu se știe cine, l-a răpit pe Ioan-Mircea din mijlocul alor săi. FOTO: Arhiva personală a familiei Stângă

Opt gloanțe în spate și unul în picior

În 22 decembrie, căpitanul Ioan-Mircea Stângă a intrat de serviciu între orele 21:00 și 24:00. Colega care urma să-l schimbe s-a simțit rău, astfel că ofițerul a rămas s-o înlocuiască. Între timp, în zona UM 01933 a început să se tragă. Era ceață și întuneric. Pe la ora cinci dimineața, căpitanul Ioan-Mircea Stângă a fost găsit mort, răpus de opt gloanțe trase în spate, iar un altul în picior. Când l-au găsit, era chiricit, avea pumnii strânși și o buză mușcată. Era prima victimă de la Hunedoara. S-a bucurat de libertate abia vreo 12 ore. Peste fix două săptămâni urma să implinească 36 de ani.

„Îmi pare tare rău!”

În dimineața de 23 decembrie, după o noapte în care tremurase din toate încheieturile, Ana Stângă dă un telefon la UM 01933. Cere să vorbească cu soțul ei, dar cel care i-a răspuns la telefon i-a spus că ofițerul e undeva prin curte și momentan nu poate veni. Câteva ore mai târziu, tatăl ei s-a întors de la CEC-ul la care lucra în Hațeg și i-a pus o pastilă în palmă, rugând-o s-o bea. „Cred că era diazepam. Apoi, mama mi-a spus că tata a auzit că Mircea e rănit. Așa se auzise la Hațeg. L-am explicat că n-are cum să fie, pentru că eu am sunat la unitate și mi s-a transmis că e prin curte și nu poate să vină chiar acum la telefon. Chiar i-am zis fiului meu

Uite ce zice bunica! A auzit că tată e rănit, dar eu nu cred așa ceva! – Băiatul meu a replicat: «Nici eu!». Spre seară mi-a telefonat o vecină. Îmi repeta întruna să mă întorc repede la Hunedoara. Am tot întrebat-o: De ce să vin? E Mircea rănit?! Femeia a început să plângă. M-am uitat la mama, care făcuse ochii mari. Nu știam cum să reacționez, iar vecina mea plângea tot mai tare și printru suspine își tot cerea scuze. Eu atât îngăimam: Spune-mi, ce-i cu el? și mama plângea în hohote. Nu știam cum s-o calmez. Am pus telefonul jos și am observat că fiul meu dispăruse. Ne-am dus după el. Era într-o cameră, lângă un fotoliu, în genunchi. Plângea și zicea: Mami, de ce tocmai acum, când aveam mai multă nevoie de el?!

Monlise HIHN

Eu, studenta ostaș

(Urmare din pag. 1)

Parcă aud și-acum vocea comandantei de pluton, ofițereasă de carieră: «Hoooonciuc, stânga am spus, nu dreapta, iar încerci tot plutonul!». Apoi când era vreme bună mergeam la Roșu, într-o comună pe lângă București. Se făcea recunoașterea terenului, săream peste obstacole – obstacolul era o gărlă, trăgeam la tîntă, mă rog, se zice că tragem în inimă și altele pe care nu mi le mai amintesc.”

Plutonul, încurcat de Dana cea care nu știa care-i stânga, care-i dreapta, era format din colege de la Facultatea de Istorie. Pentru că plutoanele se organizau pe facultăți. Când nu poartă o neplăcută amintire zilelor de armată, crede interlocutoarea noastră, se datorează în bună parte comandantului de pluton... „Eu am nimerit bine, de noi se ocupa o doamnă căpitan Chelaru, prima soție a lui Mircea Chelaru. Ofițereasă de carieră, era chiar o femeie de treabă, știa bine că eram vai de capul nostru și n-are ce scoate din noi, așa că ne cam lăsa în pace, nu ne chinua. Dar erau alte cucoane date naibii, le alergau pe bițelele fete și se purtau urât. Îmi aduc aminte o chestie foarte simpatică. Eram la Roșu, pe o vreme călduță de primăvară. Am făcut noi ce-am făcut instrucție o bucată de vreme, dar repede am obosit. Ne-am băgat într-o viroagă, cu doamna Chelaru cu tot, ne-am descheiat vesteoanele, să ne prindă soarele, stăteam la plajă, cum ar veni, și ne-a furat somnul. Vremea era minunată. Una dintre noi rămăsese de planton pe marginea viroagei. La un moment dat am auzit un răcnet: «Colonelul Popescu, ce se întâmplă aici?» «Ordonanții!», a răspuns doamna Chelaru din fundul gropii, trezită instantaneu din picoteală. Glasul îi aparținea chiar colonelului Popescu, comandantul centrului. Era un tip foarte neplăcut. Colega santinelă adormise și ea în post, nu l-a văzut că vine și ne-a prins.”

la armată era obligatorie, își amintește Dana Honciuc. „Am lipsit totuși de câteva ori. Eram membră de partid din anul întâi de facultate, și m-am trezit admonestată într-o ședință. Prezida Dumitru Berciu. A citit lista celor care lipsiseră de la pregătirea militară. Când a ajuns la mine a spus: «Și tovarășa Honciuc, care este și membră de partid?». Atunci cred că m-am uitat mai semeț, așa, că de zis n-am zis nimic. «Priviți-o, priviți-o cum ne sfidează, în superbia ei!», a spus mai departe Berciu. M-am necăjit foarte tare, era foarte neplăcut să te dea de exemplu negativ în ședință, îți venea să intri în pământ. Atunci conta foarte mult să te arate cineva cu degetul. Pe moment nici n-am înțeles ce vrea să spună cu superbia. M-a mai liniștit doamna Maria Totu, îndrumătoarea noastră de an, soția ministrului de externe. Era o femeie tare de treabă, apropiată de noi. A și cunoscut o pereche de noi din an. Am auzit că după Revoluție – eu nu eram în București – au dat-o afară din facultate. Mi s-a părut nedrept. Poate că nu era doamna Totu o mare savantă, dar nici rău n-a făcut la nimeni, ba mai mult, chiar s-a purtat extraordinar cu studenții.”

Examenul final, trecut cu o „sticlă de ceva”

La finalul perioadei de pregătire militară se dădea un examen. În urma acestuia primeau grad de subofițer sau ofițer în rezervă. Dana Honciuc a absolvit facultatea cu gradul de sublocotenent. „A fost un răs și la examenul ăla. La proba de tragere, n-am nimerit ținte nici una dintre noi. Numai că înainte îi dădusem soldatului care stătea lângă o sticlă de ceva și le-a dat el jos. A mai trebuit să recunoaștem terenul, să ne orientăm pe hartă. La altă probă, nu mai știu cum se chema, țin minte că m-am târat prin niște băltoace. A, și bineînțeles, a fost și proba de desfacut arma și de montat la loc. Ofițerii din comisie au fost draguți, nu s-au uitat la piesele care, desigur, au rămas în plus și de data aia.”

„Tovarăși, priviți-o cum ne sfidează!”

Conform legii, „cei care pe timpul îndeplinirii serviciului militar obțin rezultate nesatisfăcătoare la pregătirea militară, au o comportare neregulamentară ori dau dovadă de neglijență față de ținuta militară, vor fi comunicați instituțiilor de învățământ unde au fost admiși. Pe baza notărilor comandantilor de unități militare, conducerea instituțiilor de învățământ superior vor hotărî dacă cei în cauză pot frecventa cursurile sau este cazul să li se aplice alte sancțiuni disciplinare.” Prezența

Cristina DIAC

Evitarea unei întâlniri nepotrivite: pelerinii la Sfântul Dumitru și deputații MAN

(Urmare din pag. 1)

„Ceașescu nu dorea ca masa de credincioși care se întindea din Piața Unirii până sus pe Deal să fie văzută, nu suportă așa ceva, astfel încât a dispus mutarea raclei la o altă biserică. Pelerinii au venit și aici, era un rând de aproape un kilometru care se întindea în spațiile bisericii pe strada 11 Iunie și pe străduțelul din jur. În centrul Bucureștiului nu se mai vedeau într-adevăr pelerinii, dar ei se aflau aici, tot au venit să se închine și să roage la Sfântul Dumitru”, ne-a spus părintele Ionescu, în prezent parohul bisericii. Cineva spunea că Sfântul Dumitru

s-a supărat pe Ceașescu pentru această mutare a moaștelor sale și de aceea domnia lui nu a mai rezistat decât puțin după aceea. Poate fi considerată și aceasta una dintre minunile Cuviosului. Chiar Patriarhul Teoctist pune în seama Sfântului Dumitru minunea păstrării în picioare a Catedralei Patriarhale, căci președintele a spus în mai multe rânduri că vrea să demoleze biserica de pe Deal. Dorea să facă aici un fel de muzeu, dar să nu mai fie biserica. Pentru a-și pune planul în aplicare, soții Ceașescu se gândiseră să mute moaștele Sfântului Dumitru în biserică Mănăstirii Radu-Vodă. Patriarhul Teoctist s-a opus, dar suntem

convinși că și rugăciunea lui către Sfântul ocrotitor Dumitru a avut efect. „Eu am primit sarcina îngrată să discut cu Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist și să-l conving să-și dea asentimentul pentru demolare. Am discutat cu Domnia Sa, exprimându-i totalul dezacord cu demolarea și mutarea Patriarhiei, rugându-mă să-i comunic lui Nicolae Ceașescu poziția sa și faptul că această măsură pusă în aplicare va crea mari nemulțumiri în rândul credincioșilor, al preoților din țară, al istoricilor, scriitorilor, oamenilor de artă și cultură, precum și în străinătate. El nu va putea să răspundă de eventualele forme de

impotrivire a maselor de credincioși, impotrivire care poate lua forme de violență. De asemenea, Patriarhul Teoctist și-a exprimat dezacordul la mutarea sfințelor moaște ale Sfântului Dumitru de la biserică din Dealul Mitropoliei la Biserica Radu Vodă. Am informat pe Ceașescu de poziția Patriarhului și l-am rugat să renunțe la hotărârea de demolare. Am informat că poziția Patriarhului este și poziția mea. El nu a aprobat poziția Patriarhului, dar nu a mai cerut să începem demolarea”, a spus Ion Dincă într-un interviu acordat Angelei Băcescu, publicat în revista Europa, la 24 august 1993. Daniela CĂRLEA ȘONTICĂ

(Urmare din pag. 1)

Căci concluzia la fața locului a fost că „activitatea din unitățile comerciale s-a îmbunătățit, în magazine și piețe remarcându-se o mai bună aprovizionare cu produse alimentare, legume și fructe. Desfacerea cărții și produselor din carne decurge în condiții de mai bună organizare, iar în centrele specializate s-a asigurat o diversitate mai mare de preparate culinare, de pește și conserve din pește”. Nici mezelurile sau brânzeturile nu erau mai prejos, existând „un fond de marfă sporit, de mai bună calitate, precum și un sortiment variat de pâine și specialități...”

Muzică simfonică pentru Națiunile Unite

La Sala de concerte a Radioteleviziunii Române a avut loc un concert simfonic dedicat Zilei Națiunilor Unite. Programul a cuprins lucrări din creația românească și universală. La spectacol au asistat reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe, sefi de misiuni diplomatice acreditați în România și alți membri ai corpului diplomatic.

Pentru Congres și Conducător

Conform programărilor secției de propagandă a CC al PCR, comitetele

JURNALUL ZILEI

judetene raportau și realizarea înainte de termen a sarcinilor economice din planul stabilit al anului și cincinalului. În Brăila, 32 de unități realizaseră producția-marfă industrială pe 3 ani și 10 luni, cu o depășire de peste 1,7 miliarde de lei. Alte 21 de unități se lăudau cu 1,2 miliarde lei peste nivelul planificat („Importante cantități de gaze asociate utilizabile, excavatoare, oțel neton, sodă caustică, mătase artificială și alte produse”). Alte succese înregistraseră brăilenii la export („9 unități economice și-au îndeplinit planul la producția pentru export și exportul pe zece luni, iar 4 unități au realizat integral planul pe relația devize convertibile”). Și în județul Arad, oamenii muncii din 19 unități economice rapor-

tau încheiat planul la export, cu o producție de peste 500 milioane de lei. Cheia succeselor aceastei – datorită „muncitorilor însuflețiți de perspectivele mărețe pe care le deschid întregii țări Congresul al XIV-lea al partidului și obiectivele dezvoltării economico-sociale cuprinse în magistrala Expunere”. A „Tovarășului”, bineînțeles!

Fruntași la energie și la întreprinderile de curent

Comitetul Județean Gorj al PCR raporta că 9 unități economice îndeplinită în avans sarcinile de plan, urmând să livreze suplimentar economiei naționale 820 milioane mc gaze naturale, 840 utila-

je tehnologice pentru lucrări miniere, 21 prese hidraulice, 12 prese mecanice, 2.000 mc cherestea, mobilier în valoare de aproape 5 milioane lei și alte produse.”

Fruntașe între frunțași erau întreprinderile miniere Rovinari, Roșia, Peșteana și Lupoaia, întreprinderea de Transporturi Auto Gorj și Sistemul hidroenergetic și energetic Cerna-Motru-Tismăna, („cu o depășire în valoare de 186 milioane lei”).

În ședințele de un anumit nivel ori în presă nu întreba însă nimeni cum se face că tot mai des se întreprinde furnizarea energiei electrice – și acasă și la lucru – din motive de economie.

Victorii sportive

Gaza sporturilor din Cluj-Napoca a găzduit meciul de baschet feminin dintre echipa locală Universitatea și formația iugoslavă Steaua Roșie Belgrad. Meciul s-a încheiat cu scor favorabil jucătoarelor române care au învins cu 77-74 (47-33). Pe plan intern, într-un meci restanță din etapa a doua a campionatului divizei A la volei feminin, echipa Rapid a întrecut cu 3-2 formația Dinamo București.

În cadrul etapei a doua a campionatului divizei A la volei masculin, Calculatorul București a învins echipa Rapid cu scorul de 3-1, Minaur Baia-Mare a pierdut în fața Stelei cu 0-3. Iar meciul dintre Viitorul Dinamo Bacău și Dinamo București s-a încheiat în favoarea bucureștenilor cu 3-1.

Primul loc la grâu

Județul Brăila a fost declarat frunțaș pe țară la producția de grâu. 52 de unități agricole au obținut între

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Acestea, adică bisericile, au fost demolate din motive de sistematizare urbană, dar puteau avea aceeași soartă și dacă oamenii muncii, însușindu-și concepția materialistă despre lume și viață, așa cum cere „programul de dezvoltare a patriei”, își exprimau ei înșiși dorința de a închide bisericile și apoi de a le dărâma ca pe niște inutile reminiscențe ale trecutului. Se știe că, în Rusia, bisericile au fost dărâmate „la cererea” maselor luminate de propaganda de partid. S-ar putea ca și masele de la noi să ceară același lucru. Deocamdată însă nu s-a mai făcut altuzie la propaganda antireligioasă nu dintr-o schimbare de optică, ci din motive conjuncturale. Probabil din cauza avansurilor binevoitoare pe care Gorbaciov le face Bisericii și mai degrabă a fricii de a nu se întâmpla și la noi ceea ce se întâmplă acum în RDG: polarizarea nemulțumirilor și reformiștilor în jurul Bisericii evanghelice. Ceea ce nu e cazul cu Biserica noastră pravoslavnică, cu credincioșii și căpeteniile ei. Dovadă e „intervenția” la aceiași Consiliul FDUS a mitropolitului, rânduit „să cuvânteze. Un monument de conformism.

Boris Buzilă, În prezența stăpânilor. Treizeci de ani de jurnal secret la România liberă, Compania, 1999, 391-39

Vreme sumbră. N-avem ore dimineața, fiindcă elevii sunt chemați la PTAP. Rularea civică și morală s-a desăvârșit. Au rămas doar pantomimele dizgrațioase... Căterina telefonează foarte agitată. E ceva „grav” pe la Iași, cu Alexandru. Cătălin et comp. li scriu doamnei Svetlana și-i trimit în plic și recenziea Ioanei Em. Petrescu la „Abisul”. Ghiocel nu-i de găsit, Gabi a gătat costumul. Aurzii, fetelor, ședință pecece și învățământ ideologic, unde e vorba de... Stop! Nea Vasile mormăie tot timpul în ședință, Woody e alarmat de băzâială și de neatenție, Biță e agitat și convingător, Jan ne atrage atenția cu degetul. Am la mine Almannahul „Thalia” și „Efigii” de Aurel Rău, pentru recenzia (...) Cu Diana, la filmul „Z” (cinemată). Filmul e făcut de Costa Gavras, plătit de o sectă suspectă și infectă. Dar sunt aici Yves Montand, Irene Papan, François Perier, Jean-Louis Trintignant, Renato Salvatori! Incitant și spiritul de dreptate. Procurorul își face datoria și-i bagă la zdupp pe cei care au abuzat de putere... Acasă, emisiunea literară. Virgil îl pune la punct pe Buduca, ironistul, care l-a pupat adânc pe Nicolae Dragoș. Monica despre o carte a lui Petre Sălcudeanu, „Marea și ochiul” (parcă). Virgil Cazacu comentează o carte închinată lui Matei Basarab de un anume Stoicescu (?). Și alte lucruri captivante (...). Soarta lui Honecker a provocat consternare și nevrozitate „la răpa Uvedenrod”. A intrat turbarea în gasteropozii. De frică, Gasteropodul General s-a pus pe promisiuni: că numai lăptișor de matcă vom păpa. Nu se mai găsește nici pește congelat, „oceanul”, nici conserve expirate... Cică Bulă a avut trei copii și toți trei au murit. Doi au murit de mici și al treilea de... parizer! Dar acum nu mai există nici asemenea otrăvuri. Diana face planuri și, după ceea, meloterapie...

Constantin Trandafir, 1989. Vedere din provincie. Jurnal, București, Editura Vestala, 2009, p. 204-205

9.037 și 10.957 kg la hectar. Și restul indicatorilor producției pe județ erau considerabili – orzul, sfecla de zahăr, cartofii, soia și legumele roșii de 10-15 ori mai mult decât în anul 1965!

20 de unități agricole brăilene declaraseră între 8.029 și 9.015 hg de orz la hectar. La floarea-soarelui 13 unități au produs între 5.340 și 5.660 kg la hectar. Cifre nemaiauzite se declarau și la sfecla de zahăr: între 81.350 – 129.100 kg la hectar de la 15 unități agricole. Aici însă recordul absolut a fost deținut, de Județul Alba, cu 124.150 kg la hectar.

Dar Ceașescu hotărâse să-i onoreze pe brăileni cu prezența sa de Ziua Recoltei!

Știință și tehnică românească la Moscova

România a fost prezentă la expoziția realizărilor tehnico-stiințifice ale țăriiilor membre CAER organizată la Moscova. Standul românesc s-a bucurat, de un deosebit interes”, a scris Scinteia, prezentând „o serie de realizări din domeniul automatizării complexe a proceselor industriale și din alte sectoare de vârf ale științei românești”. Printre exponate s-au remarcat echipamentele de tehnică de calcul și produse-program pentru conducerea proceselor industriale și proiectare asistată de calculator, sisteme complexe și echipamente automate, tractoare, servomotoare și echipamente de alimentare, de comandă și control, precum și „aparate bazate pe cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii moderne”.

Adela Cristina TEODORESCU

Nomenclatura, clasa privilegiaților

(Urmare din pag. 1)

Am putut să-mi dau seama că, într-o țară europeană, șeful guvernului nu dispune de o casă excepțional de spațioasă, că familia sa duce o viață cât se poate de normală și că în clădirea în care locuiește nu mișună agenții poliției secrete. L-am văzut pe președintele uneia dintre țările cele mai influente ale lumii occidentale, părăsind, odată ce a ieșit la pensie, reședința oficială și întorcându-se în apartamentul pe care îl ocupa pe când nu era decât un avocat. Oamenii simpli pe care îi întâlnea pe stradă continuau să îi arate respect și simpatie celui care fusese președintele lor. Dar acest fost înalt personaj nu se gândea o clipă să se lăfaie până la sfârșitul vieții pe cheltuielile contribuabililor.

A fost pentru mine o descoperire cât se poate de neașteptată. Am înțeles atunci că lectorii mei din Occident consideră această stare de lucruri ca fiind absolut normală și că nu își imaginează că ar putea fi altfel. Este ceea ce m-a făcut să scriu acest capitol.

Stilul de viață al „artisticilor roșii” se apropie de cel al „burgeziei”, nicidecum de al clasei muncitoare. Ana Pauker s-a mutat într-o vilă care aparținuse unui „dușman de clasă”

JURNALUL FOTO

Cine e fericit în URSS?

Toți elevii Uniunii Sovietice învățau pe dinafară, la ora de literatură rusă, un poem de N.A. Nekrasov, revoluționar democrat din secolul al XIX-lea, poem intitulat „Cine e fericit în Rusia?”. Se povestește despre șapte țărani plecați în căutarea omului care are o viață fericită în Rusia. În cele din urmă se constată că sigurul om fericit este tânărul Grișca Dobroskionov, luptător revoluționar, căruia destinul îi rezervă totuși „fizică și Siberia”. La început, elevii nu înțelegeau prea bine în ce constă fericirea lui Grișca. Dar înțeleg apoi rapid că Grișca este campionul unei cauze care nu va pieri, pentru că Revoluția va reuși să triumfe. Astfel, avem un răspuns foarte clar la întrebarea pusă. Cine e fericit în Rusia? Nomenclaturistul.

Nu este o surpriză pentru elevul sovietic, în măsura în care această stare de lucruri nu mai poate fi ascunsă poporului. Desigur, nu se vorbește în URSS despre numeroasele mașini care îi sunt oferite lui Brejnev prin țările pe unde trece, dar toată lumea poate vedea baletul marșinilor ZIL, al Tchaikais ce îi duc pe demnitarii Partidului, confortabil instalati pe banchete. Presa sovietică ignoră magazinele în care nu se păstrează decât în valută și secțiunea rezervată a GUM-ului (Glavniy Universalni Magazin) dar,

în timpul marilor sale curse după produse disponibile, consumatorul sovietic s-a lovit de multe ori de un portar cu mină sumbră, postat în fața vreunui dintre aceste misterioase puncte de vânzare și care i-a adresat ordinul „circulați”. Dolce vita nomenclaturii nu mai scapă acum nimănui. Ceea ce este încă un secret este dimensiunea acestor privilegii și niște detalii anume care i-ar putea interesa pe cetățenii curioși. Și este motivul pentru care Nomenclatura se străduiește să își justifice teoretic modul de viață, nu însă fără a cădea în contradicție.

Citez: „În Uniunea Sovietică mai există în prezent diferențe importante de niveluri salariale primite de diferitele categorii de funcționari aparținând aparatului de Stat. Primesc un salariu mai mare cadrele superioare care dețin atribuții importante și deci o mai mare responsabilitate și cărora le sunt recunoscute competențe deosebite atât la nivelul afacerilor, cât și la nivelul politicii. Din punctul de vedere al efectivelor, această categorie nu reprezintă decât un procent foarte scăzut în raport cu alți colaboratori ai aparatului de Stat.” Această descriere nu e lipsită de realism. Mai întâi se constată, într-adevăr, o disproporție importantă între câștigurile unui nomenclaturist și cele ale unui salariat obișnuit, mem-

brii săi se deosebesc de oamenii obișnuiți prin aceea că sunt de încredere în politică; în sfârșit, Nomenclatura reprezintă o elită foarte restrânsă ale cărei efective sunt practic insignifiante în raport cu marea masă a altor lucrători. Un singur lucru omit autorii: că toate aceste adevăruri nu privesc doar aparatul de Stat, ci, mai ales, aparatul de Partid.

Un articol din Pravda intitulat „Raport între muncă și consum” încearcă să aducă o justificare teoretică acestei stări de lucruri. „Munca nu constituie încă pentru toți cetățenii sovietici o nevoie primară. De unde necesitatea stimulentele materiale.”

Ar trebui, mai degrabă, să se spună, logic, că stimulentele materiale nu sunt indispensabile decât celor care nu consideră încă munca drept o nevoie primară. Pentru că, dacă ar fi să credem Pravda, există deja o categorie de cetățeni sovietici care nu au nevoie de stimulente. Și de unde provin ei dacă nu din rândurile celor care construiesc cu cea mai mare determinare societatea comunistă, deci din avangarda, din rândurile Nomenclaturii? Logic, acești lucrători ar trebui să se lipsească de stimulente materiale.

Nu trebuie căutat nici o ironie în acest silogism. Concluzia pe care o tragem corespunde foarte exact conceptiilor exprimate de Marx și Lenin,

pentru care cadrele conducătoare nu ar trebui să primească o remunerație superioară a celor ai unii muncitor calificat. Această concepție este concretizată în deciziile lui Lenin legate de „salariul maxim în Partid”: retribuția unui membru al Partidului nu ar trebui să depășească un anumit prag, destul de scăzut. După Lenin, ar fi bine să se mențină „o vreme” salarii mai ridicate pentru „specialiștii burghezi”, care, prin natura lor venală, sunt gata să contribuie contra cost la edificarea comunismului pe care totuși îl detestă. Cum se face atunci că avangarda clasei muncitoare începe să ceară nu mai puțin, ci, dimpotrivă, mult mai mult decât „specialiștii burghezi” în lăcomia lor? Pravda nu aduce un răspuns acestei întrebări.

Or, iată că oamenii de litere vin în sprijinul teoreticienilor Partidului, înțepeniți în contradicțiile lor. Se străduiesc să inoculeze sovieticului mediu ideea că activitatea unui superior este un lucru din care el, simplul muncitor, nu înțelege o iotă, și că oricum este nepotrivit să vrea să se compare cu Nomenclatura.

Poetul Serghei Mihalkov, cunoscut pentru remarcabila lui slugărnice față de autoritate, a compus, în acest spirit, o fabulă intitulată „O pâine căștigată cu greu”. Simplul cetățean sovietic este descris aici ca un cal de povară „care aduce ovăzul și duce gu-

noiul”, nomenclaturistii, în ceea ce îi privește, sunt comparați cu niște „purșânge” care, după cum remarcă umilul poetul, „au tot ce le trebuie potrivit rangului lor”. În orbirea sa, calul de tracțiune începe să fie invidios pe cei din urmă. Foarte rău, cum se va vedea ulterior: el nu își dă seama de dificultățile cursei. În concluzie, bardul nostru ridică un index amenințător: „Astfel își permit să îi judece/Ba chiar să îi invidieze/Pe cei care sunt cunoscuți/Pentru stilul lor de viață.”

Cetățeanul sovietic nu ar putea să își permită vreo părere cu privire la stilul de viață al acestor oameni; el trebuie să se concentreze să îi aducă ovăzul calului Nomenclaturii și să-i ducă bălegarul.

Accentele acestei lire devotate Nomenclaturii însoțesc un cor de ideologii ai Partidului, care afirmă că animalul de povară are concepții mic-burghize nedemne de un comunist, că principiul de bază al socialismului sună așa: „Fiecare după capacitatea sa, fiecare cu munca sa” și că, așa cum notase deja Marx, există sarcini simple și sarcini complexe. Ideologia nu evocă, în acest context, ceea ce Marx a spus, realmente, despre retribuția muncii furnizate.

Nomenclatura însăși știe perfect că se abate de la teoriile lui Marx și de la testamentul politic al lui Lenin. Iată de ce se străduiește să ascundă de popor, ca și cum ar fi o boală rușinoasă, realitatea acestei dolce vita. A existat, în vremea Renașterii, un Boccaccio care să-i demaște pe impostori. Nomenclatura își mai așteaptă încă un Boccaccio al său.

Dar faptul că doar nomenclaturistii sunt fericiti în Rusia începe să se știe. Zvonul trece de gardul conacului de Stat, de rândurile străne ale serviciului de protecție al KGB-ului, de zidurile de cenzură ale Partidului. Vom da aici detalii despre situația materială a Nomenclaturii, detalii care trec dincolo de ceea ce poate ști un sovietic mediu, fără a mai vorbi de ceea ce poate ști despre acest aspect un străin.

Să luăm exemplul unui funcționar aflat la mijlocul scării ierarhice a Nomenclaturii, să spunem, un șef de sector care muncește la Comitetul Central al PCUS, și să comparăm situația sa cu aceea a unui sovietic mediu pe baza statisticilor – atunci când acestea există – și pe baza experienței noastre cotidiene – atunci când acestea ne lipsesc.”

(Traducere din limba franceză de Eliza DUMITRESCU)

ARTICOLUL ZILEI

„NEVINOVAȚA” VICTIMĂ

Se grăbea? Poate că nu se grăbea prea tare, și până la autobuz nu mai avea de așteptat decât o jumătate de oră; a făcut semn totuși cu mâna și mașina a stopat, eleonoră, chiar în dreptul ei. Înăuntru se aflau trei bărbați, tineri, chipeși, care păreau binevoitori și cumsecade. N-a șovăit, a intrat pe portiera care i se deschisese, uite că nimerise o companie simpatică. Mai ales unul dintre ei, șmecheruț nevoie mare, forța mereu nota bunului-simț, dar nu trecea nici odată bariera, și ea elastică, a vulgarității; în sfârșit, au răs și s-au distrat de minune, încă după câțiva kilometri călătoreau cu toții prieteni la cataramă. De altfel, parcă nici n-o consideraseră femeie, o trataseră ca pe o camaradă, încât pe la început o înțepăseră și cu câțiva dintre ghimpișorii ciudei; se știa zveltă, frumoasă, cu alură sportivă. De altfel, asta și era: profesoară de sport. Nu, bineînțeles că n-o tenta în nici un fel să cunoască pe vreunul din ei, însă așa, din galanterie, parcă n-ar fi stricat să i se facă puțină curte. Doar cel de la volan, cu ochi alunecoși, ascunși, o privea, din când în când, pe furis, și atunci avea senzația că i-a rămas ceva pe obraz și trebuie să și-l tamponeze cu batista. O impresie neplăcută, poate că omul nu merita în nici un fel senzația asta. Autoturismul alerga elegant mai departe și începuseră să se ivească, în ceața ivorie a amiezii, blocurile din cartierele marginase ale marelui oraș.

Cine a fost cu ideea să se abată pe la han? Nici nu mai are importanță, cert este că au făcut invitația cu bun-simț și i-au cerut în primul rând încuviințarea, în caz contrar urmând să își continue drumul după aceea. A ezitat puțin și ei au înțeles altceva. Au asigurat-o că este invitata lor, nu trebuie să... de ce să-i refuze? În definitiv sunt simpatici. Și dacă vor să aibă compania lor la o bere, n-are nimic de pierdut. Au petrecut câteva ceasuri bune la hanul acela; s-a mâncat, s-a băut, s-a răs, i s-au făcut, mai direct sau mai cu perdea, și niște „apropouri”, le-a parat în stilul ei, sportiv, cu umor și falsă amenințare. Apoi au

pornit mai departe spre oraș. Se lăsa deja inserarea.

În dreptul unei păduri, mașina a cotit-o brusca pe un drumeag lateral-nic, care se infunda în tușuri. N-a realizat imediat pericolul, apoi a fost prea târziu. Băieții simpatici, bine înfățișați de băutura și glumele pe muchie de cuțit, s-au arătat drept ceea ce erau, adică niște haimeanale abrutizate și violente. Apoi au lăsat-o singură, acolo, pe jumătate leșinată, în hățis de pădure, în tuneric.

Ce a urmat nu este greu de dedus, și fapta abominabilă a celor trei a fost sancționată cu asprime de justiția societății. Un judecător a întrebat-o totuși și pe ea: „Dum-parcă nici n-o consideraseră femeie, o trataseră ca pe o camaradă, încât pe la început o înțepăseră și cu câțiva dintre ghimpișorii ciudei; se știa zveltă, frumoasă, cu alură sportivă. De altfel, asta și era: profesoară de sport. Nu, bineînțeles că n-o tenta în nici un fel să cunoască pe vreunul din ei, însă așa, din galanterie, parcă n-ar fi stricat să i se facă puțină curte. Doar cel de la volan, cu ochi alunecoși, ascunși, o privea, din când în când, pe furis, și atunci avea senzația că i-a rămas ceva pe obraz și trebuie să și-l tamponeze cu batista. O impresie neplăcută, poate că omul nu merita în nici un fel senzația asta. Autoturismul alerga elegant mai departe și începuseră să se ivească, în ceața ivorie a amiezii, blocurile din cartierele marginase ale marelui oraș.”

Cine a fost cu ideea să se abată pe la han? Nici nu mai are importanță, cert este că au făcut invitația cu bun-simț și i-au cerut în primul rând încuviințarea, în caz contrar urmând să își continue drumul după aceea. A ezitat puțin și ei au înțeles altceva. Au asigurat-o că este invitata lor, nu trebuie să... de ce să-i refuze? În definitiv sunt simpatici. Și dacă vor să aibă compania lor la o bere, n-are nimic de pierdut. Au petrecut câteva ceasuri bune la hanul acela; s-a mâncat, s-a băut, s-a răs, i s-au făcut, mai direct sau mai cu perdea, și niște „apropouri”, le-a parat în stilul ei, sportiv, cu umor și falsă amenințare. Apoi au

Vasile Tincu Femeia, nr. 10/1989

ULTIMA SĂRBĂTOARE A ARMATEI ROMÂNE NU S-A ȚINUT

În ultimul an al puterii comuniste, de Ziua Armatei nu s-a organizat vreo ceremonie specială. A fost încă un prilej de a ridica în slăvi pe „tovarășul Ceaușescu” și personalitatea sa a toate cunoscutoare. În cinstea militarilor s-au tras 21 de salve de artilerie. Dar și acestea, tot din înaltul său ordin.

În linia întâi a agriculturii și construcțiilor

Semnificația zilei în calendarul lui '89 a fost descrisă, firește, printr-o mostră „din gândirea”. „Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu: «Ca urmare a bătăliilor eroice purtate de ostașii români și sovietici, în numai două luni de la Victoria insurecției, întregul teritoriu al țării a fost curățat de armatele fasciste. Ziua de 25 octombrie, când a fost eliberată ultima localitate românească, a devenit simbolul nașterii armatei noastre noi – Ziua Armatei RSR.”. Doar că în ziua respectivă, cu alte-și bătușe capul Nicolae Ceaușescu. Pregătirile pentru Congresul al XIV-lea intrau în linie dreaptă, astfel că Plenara Comitetului Central al PCR l-a reținut la Atenue.

Poate că nu întâmplător Ziua Armatei s-a scurs în total anonim. În Occident, specialiștii în probleme românești comentaseră de-a lungul anilor răcirea relațiilor dintre armata română și comandantul ei suprem. Contabilizând motivele de nemulțumire, au conchis că în 1989, relația dintre Ceaușescu și Armată s-a înrăutățit dramatic. În analizele occidentalilor, oastea română apărea

ca prost plătită, slab echipată, cu personal insuficient și ofițeri trecuți în rezervă înaintea termen. Pe militarii de carieră, deprofesionalizarea forțelor armate, folosite „pentru necesitățile economiei naționale” – adică la săpat de șanțuri și cules re-colta – îi nemulțumea în cel mai înalt grad. Cu elevi de liceu, femei și oameni ai muncii din găzile patriotice spera probabil Ceaușescu să apere țara de invazie. Pentru că ofițerii de carieră și militarii în termen erau ocupați cu străsul recoltei.

Războiul – ca și pacea, al întregului popor

Despre Nicolae Ceaușescu s-a spus că a fost un „profesionist al puterii”. Propulsat la vârful politicii în vârtoarea anilor de după război, în mintea lui adănc s-a însurubat credința că toate-s posibile. Anii '80 au fost epoca de glorie a „omului multilateral-dezvoltat”, capabil să mănuiască utajele complicate în fabrici și uzine, să recite, să cânte, să picteze, și, nu în cele din urmă, să-și apere țara cu arma în mână. Doar înșiși Ceaușeștii, părinții națiunii, ajunseseră academicieni cu doar câteva clase primare! De ce n-ar fi și minerul în stare să compună poezii, ori delicata studentă în litere să mănuiască ditamai pușca pentru apărarea patriei? Festivalul „Cântarea României” dinamitase barierele între amatori și profesioniști într-ale creației de orice fel. În plan militar, „Războiul Întregului Popor de Apărare a Patriei”, doctrină apărută după ocuparea

Cehoslovaciei în august 1968 de trupele Tratatului de la Varșovia, intenționa să facă din fiece român un ostaș, indiferent de vârstă și sex. Noua doctrină militară care spunea că întregul popor trebuie să fie capabil de apărarea patriei a fost legiferată în decembrie 1972, sub forma „Legii privind organizarea apărării naționale a Republicii Socialiste România”. „Apărarea patriei, suveranității și independenței naționale, a unității și integrității sale teritoriale, în cazul unei agresiuni armate sau a unei acțiuni îndreptate împotriva cuceririlor revoluționare ale oamenilor muncii din Republica Socialistă România, se spunea în textul legii, este o datorie sfântă a fiecărui cetățean român, bărbat sau femeie, indiferent de naționalitate.”

În România lui Ceaușescu, serviciul militar era obligatoriu, atât pentru bărbați cât și pentru femei. Începând cu 20 de ani bărbății și de la 18 femeile, serveau patria ca militari în termen. Admișiți și admiseși la facultate făceau armata la „termen redus”. Băieții – nouă luni înaintea primului an de facultate. Iar studentele se inițiau în tainele trasului cu pușca pe durata studiilor. La Universitate, în trei ani din totalul de patru, câte o zi pe săptămână era alocată militării.

Tineri și mai puțin tineri, bărbați și femei, cu toții trebuiau să participe la efortul de apărare a țării. După 1968 au apărut și alte forme de militărie, precum găzile patriotice, formații de apărare locală antiaeriană și formații de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei.

Cristina DIAC

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

„Obiectivul” Brucan îi supraveghea pe muncitorii de la ICRAL

Către, Direcția a III-a (indicativ 311NS) Notă privind filajul obiectivului „Sergiu”, efectuat în ziua de miercuri, 25 octombrie 1989, între orele 0:00 și 24:00

Activitatea obiectivului În imobil lumina s-a stins la ora 1:00 și s-a aprins la ora 5:00. La ora 7:30 a plecat și după ce a cumpărat lapte și pâine s-a întors (ora 7:50). A ieșit din curte la ora 10:40 și s-a dus la vecinul său de la numărul 81, care, întâmplător, se afla în fața porții sale. Sergiu i-a explicat că la el se află o echipă a ICRAL-ului care execută o lucrare de subzidire la fundația casei și că în locul unde cele două imobile se îmbină (al său cu al

vecinului) se află un stâlp ce trebuie înlăturat, motiv pentru care vrea să știe dacă vecinul are sau nu obiectivul. I s-a răspuns negativ. Au mai vorbit circa 3-4 minute și s-au despărțit. Sergiu revenind acasă. La orele 11:10 a plecat din nou. S-a oprit la telefonul public situat în incinta patiseriei din apropiere. A format numărul, dar, observând unele persoane în apropiere, a renunțat la convorbire. Ieșind de aici a mers la magazinul alimentară din apropiere, a cumpărat trei pachete cu unt și s-a întors acasă (ora 11:20). Între orele 11:30 și 11:40 s-a plimbat însoțit de câine prin stadionul Biruința.

Mențiuni

S-a adresat subofiterului de miliție din

dispozitiv spunându-i că este mulțumit de echipa ICRAL-ului, deoarece este mult mai conștiincioasă și faptul este consecința sesizării depuse de el la Secretariatul CC al PCR. Între orele 9:45-10:05 la locuința sa s-au aflat următorii lucrători de la ICRAL: Sandu Ion, Zidar, Zamfirescu Aristică, zugrav și Barbu Gheorghe, muncitor. Au venit cu autofurgoneta 35-B-2018 din care au descărcat mai multe unelte. De asemenea, între orele 9:45-10:15 la locuința sa a fost și Săbăiescu Ion, maistru. Document din volumul: Dosarul Brucan. Documente ale Direcției a III-a Contraspionaj al Departamentului Securității Statului (1987-1989), Iași, Editura Polirom, 2008, p. 690-691

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri, numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** CEL MAI CITIT ZIAR DE CALITATE www.jurnalul.ro

10,9 LEI

Cărțile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

PROCENTAJ MAXIM PENTRU DINAMO

Capul de afiș al etapei a 9-a a campionatului Diviziei A la fotbal, ediția 1989-1990, a fost meciul Victoria - Dinamo. Practic, față în față se aflau formațiile care în ultimele trei sezoane s-au clasat de fiecare dată în aceeași ordine, Dinamo pe doi și Victoria pe trei, imediat în spatele campioanei Steaua. Disputa dintre echipa Militei și cea a Securității se constituia însă într-un derby doar pe hârtie, Victoria fiind cel mai de seamă subordonat al grupării din Ștefan cel Mare dintre toate competitorile din Divizia A care aveau obligația de a se da la o parte din calea „roș-albilor”. Prin urmare, în octombrie '89, pe Stadionul „Victoria”, situat în cadrul Complexului Sportiv Dinamo, lucrurile nu au stat identic ca în anii trecuți, în sensul că Dinamo nu a avut nici o problemă în a se impune. A fost 4-1 pentru trupa pregătită la vremea aceea de Mircea Lucescu, la capătul care a curs numai într-o singură direcție, spre poarta ex-dinamoviștilor Gheorghe Nițu și Dumitru Moraru, fiecare „apărând” poarta Victoriei câte o repriză. Firms, golul de onoare al Victoriei, care făcea parte din regie, a venit abia la scorul de 4-0 pentru Dinamo, Costel Solomon înscriind pentru ca absolut toată lumea să fie mulțumită. După acest succes, Dinamo și-a consolidat poziția de lideră, totalizând 18 puncte din tot atâtea posibile.

Coras (stanga) nu mișca în front când întâlna Dinamo..... FOTO: Revista Sport

Caciureac ('14), **Barbu** ('18, '83), **Drăgan** ('43)
FC Bihor - FC Farul 3-2
Cheregi ('23), **Vancea** ('42, '81) / **M. Popa** ('52), **Dorobanțu** ('69)
Sportul Stud. - FC Olt 3-2
Stănic ('33), **S. Răducanu** ('60), **Țârlea** ('72) / **V. Popa** ('5), **Șuvagău** ('81)

CLASAMENT

1. Dinamo	9	9	0	0	33-3	18p
2. Steaua	8	7	1	1	19-4	15p
3. FC Bihor	8	6	0	2	25-12	12p
4. Univ. Craiova	8	5	2	1	14-5	12p
5. Victoria	9	4	2	3	11-10	10p
6. Petrolul	9	4	2	3	12-11	10p
7. FCM Brașov	9	4	2	3	11-17	10p
8. FC Inter	9	4	1	4	15-21	9p
9. SC Bacău	9	3	2	4	13-21	8p
10. FC Olt	9	2	3	4	11-12	7p
11. Flacăra	9	3	1	5	11-14	7p
12. Jiul	9	3	1	5	8-13	7p
13. Corvinul	9	3	1	5	7-18	7p
14. Sportul	8	3	0	5	11-12	6p
15. FC Farul	8	2	2	4	11-12	6p
16. Poli Timișoara	9	1	3	5	11-16	5p
17. „U” Cluj	9	1	3	5	7-20	5p
18. FC Argeș	9	2	0	7	7-16	4p

Etapa viitoare: FC Argeș - Victoria, Steaua - Jiul, FC Inter - SC Bacău, Petrolul - Corvinul, FC Farul - Poli Timișoara, Dinamo - FCM Brașov, Flacăra - Sportul Studențesc, „U” Cluj - Universitatea Craiova, FC Olt - FC Bihor.

Rezultate tehnice

Victoria - Dinamo	1-4
C. Solomon ('59) / Timofte I ('6), Răduciou ('26), Lupu ('53), Rednic ('58)	
Corvinul - Steaua	0-4
Balint ('25, '86, '88), Minea ('73)	
Jiul - FC Inter	3-0
Băcu ('22, '63 - penalty), Henzel ('58)	
SC Bacău - FC Argeș	2-1
Scântie ('67), Burleanu ('69 - penalty) / Vlădoiu ('44)	
Poli Timișoara - Petrolul	1-1
Trăistaru ('78) / Grecca ('17)	
Univ. Craiova - Flacăra	2-0
Neagoe ('55, '72)	
FCM Brașov - „U” Cluj	4-0

vremea

În țară, vremea a fost predominant frumoasă, caldă, cu cerul mai mult senin. Vântul a suflat slab până la moderat cu unele intensificări la munte cu viteze până la 50 kilometri pe oră, predominant din sectorul vestic. Temperaturile maxime au fost cuprinse între 14-24 grade, iar minimele nocturne între 2 și 19 grade.

Dimineața s-a produs ceață, pe alocuri, în centrul țării și în zonele de câmpie și despresionare. În București, vremea a fost predominant frumoasă și caldă, cu cerul mai mult senin. Temperatura maximă a fost cuprinsă între 21-23 grade, iar minima nocturnă, între 6-8 grade. Dimineața s-au înregistrat condiții de ploaie.

FEMINA

ORIZONTAL: 1) Specificul tematic. 2) Aduce roșeață în obraji. 3) A se încreți cu trecerea anilor - O notă pentru domnișoarele - Dânsa. 4) Maria Georgescu - Epilog femeiesc! - Formă la tocurile unor încălțăminte de damă. 5) Nevinovată (fig. masc.). 6) Mama noastră, a tuturor (pl.) - Mijlocul fetelor! Ileana Rădulescu. 7) Inimă de fată! - O femeie cu sânge albastru. 8) Se făsticesc în fața femeilor - Localitate în Somalia. 9) Farmec, în cele din urmă! - A făcut-o celebră Petrar-

ca. 10) Femeia de colo - Eroinele temei noastre. **ORIZONTAL:** 1) Înșușirea celor foarte singure. 2) Eternul epitet al femeii sibilince. 3) Medicină (abr.) - În larg! 4) Una care se supără ușor. 5) Nicoleta Vlaicu - Împreună - Pnume feminin. 6) Din nou - Farmec (reg.) - Exclamație de ciudă. 7) O femeie oarecare, pe stradă. 8) Ana Enache - Ușite - Primul soț. 9) Parteneri pentru ele - Feminină, la urma urmei! 10) Prototip feminin - Farmec feminin (pl.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Dicționar: ADAT, LER

Drum nou, 1989

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

Se intensifică protestele în preajma celui de-al XIV-lea congres al PCR

La 27 octombrie 1989, ziarul francez *Le Quotidien de Paris* scria despre creșterea acumulării manifestărilor contestare în România din ajunul celui de-al XIV-lea Congres al PCR.

„Un document ajuns de curând în Occident sfătuiește populația română să treacă la un boicot generalizat al regimului «Conducătorului». Acest text, care se prezintă sub forma unui manifest, este redactat de mână și provine de la o organizație necunoscută până acum, Grupul social-democrat pentru renașterea României.

Intitulat SOS, el le cere cetățenilor români să nu mai cumpere ziarele oficiale (oricum, acestea sunt singurele care există), să nu mai aplaude ori să scandeze sloganele în favoarea regimului și să «ridice un zid de tăcere» în jurul lui. El preconizează, de

asemenea, să trimită scrisori anonime Congresului PC pentru a le cere membrilor să pună în urnă un buletin de vot rupt în momentul reallegerii «Danubiului gândirii» și pentru a cere, de asemenea, organizarea unui referendum, sub control internațional, referendum cu privire la politica dusă de guvernul român.

Manifestul li se adresează, de asemenea, românilor din străinătate pentru a face cunoscută situația tragică care domnește în țară. Dar și «tuturor popoarelor și guvernelor lumii», pentru a le determina să treacă la un boicot total al regimului lui Ceaușescu.

Liga pentru apărarea drepturilor omului în România, care la curent cu acest text, estimează că el emană probabil de la un grup de muncitori, după evenimentele la care face aluzie (greve

în valea Jiului, manifestații de la Brașov și Iași) și după revendicările care sunt exprimate aici: «Suferim de frig și de foame, nu avem medicamente. Suntem umiliți, iar țara se află în pragul dezastrului total.» Textul acuză șeful Statului că este «un tiran, demagog, cinic și crud» care, în megalomania sa, «crede că România îi aparține și că întregul popor este sub sclavia sa». Acest apel este interesant în măsura în care este al treilea de acest gen care a apărut într-un interval destul de scurt și care cere sfârșitul domniei familiei Ceaușescu, în ajunul Congresului Partidului Comunist Român. Este vorba mai întâi de cel al intelectualilor deja bine cunoscuți pentru disidența lor, precum Doina Cornea sau Dan Filipescu, care încă sunt sub presiunea unor hărțuiri administrative.

Mai gravă pentru «Conducător» este scrisoarea publicată luna trecută și semnată de un misterios Front al salvării naționale care ar fi, se pare, format, din membri ai Partidului Comunist favorabili perestroikii lui Gorbaciov. «Decrepitudinea biologică și intelectuală vădită chiar la această plenară de Nicolae Ceaușescu, promisiunea cinică de a continua politica sa catastrofală, dogmatismul său, scleroza gândirii sale și mai ales lipsa oricărei perspective de a depăși tragedia noastră națională (impun) eliberarea sa din funcțiile pe care le deține și înnoirea sănătoasă a conducerii partidului...» Congresul este poate ultima ocazie de a evita un conflict social major, de a evita vărsarea de sânge la care duce aproape întotdeauna dispera...»

Comploturi în mintea lui Ceaușescu

Elementul cel mai senzational rezidă fără îndoială în sugestia că România ascunde secrete suficient de fascinante pentru a transforma goana după ele într-o răsturnare fără precedent de pozițiilor cheie pe eșichierul spionajului mondial. Din afirmațiile lui Ceaușescu ar rezulta că dorința de a descifra aceste secrete a înlocuit rivalitatea dintre cei doi supergiganți ai spionajului mondial cu o tentativă de colaborare. Secundați de Intelligence Service și Deuxieme Bureau, KGB-ul și CIA-ul s-au unit pentru prima oară într-o operațiune comună: operațiunea României.

Un alt aspect cu valoarea unei premii absolute este faptul că pentru prima oară șeful unui stat est-european acuză în mod public Uniunea Sovietică de a efectua operațiuni de spionaj contra țării sale. Dezvăluirea acestui aspect ar trebui să creeze dubii asupra potențialului de luptă al unui pact militar ai cărui membri se pretează la acțiuni de spionaj unul contra altuia în vreme de pace.

În aceeași categorie de aspecte bizare se includ și alte fapte legate de pretinsul complot. De pildă, agenții secreți ai unor țări diferite și rivale nu prea au obiceiul de a colabora la redactarea unor declarații politice sub propria semnătură contra guvernului lor. Din moment ce un asemenea document a apărut, trebuie să se presupună că reprezintă o sinteză a propunerilor principale pe care cele patru puteri implicate le aduc României. Or, prin fiecare rând, documentul în cauză exprimă aspirația de a revitalizeza socialismul cu partid unic. E greu de văzut dacă d-na Thatcher, ca de altfel ceilalți doi lideri occidentali, ar recruta în Răsărit agenți suspuși pe care să-i folosească în scopul consolidării acestui gen de socialism.

Alte semnificatii ale dezvăluirilor lui Ceaușescu în Newsweek apar sub un unghi istoric, cel al alianțelor din al doilea război mondial. Căci Uniunea Sovietică, Statele Unite, Marea

Britanie și Franța nu sunt decât principalele puteri care au format Națiunile Unite... Dictatorul român exprima în acest fel frustrarea pe care o resimte în fața situației internaționale imposibile în care se află și a izolării ce se transformă rapid în ostilitate atât în Vest, cât și în Est.

Implicațiile internaționale ale afirmațiilor lui Ceaușescu nu sunt doar inedite, ele sunt anacronice și chiar metemice. Ca și Stalin în anii '30, care-și executa oponentii din partid ca spioni ai Germaniei naziste - cu care tocmai semnase faimosul pact secret-mul Stalin de la Nord de undănu - nu permite foștilor săi trovărăși ale căror păreri se deosebesc în prezent de ale sale să se constituie într-o fracțiune în partid, ci îi acuză c-au constituit un grup de agenți în serviciul unor puteri străine. E adevărat, și aceasta-i o deosebire importantă: opoziții din București nu au fost până acum executate. În afara acestei distincții de proporții, problema de fond rămâne aceeași: de ce regimurile staliniste transformă inevitabil contestarea politică a conducătorului în trădare de țară? În definitiv, e vorba de personalități care au ocupat funcții din preajma lui înalte în partid și în stat. Ce credibilitate morală și politică pot avea un partid și un regim care încredințează asemenea responsabilități unor banali agenți ai unor servicii de spionaj străine și care nu descoperă duplicitatea decât după manifestarea publică a dezastrului lor cu guvernarea lui Ceaușescu?

Cu deosebire obscure sunt referirile la aspectele juridice ale problemei. În esență, Ceaușescu sublinia în interviu acordat revistei americane că cei șase nu au fost trimiși în fața tribunalului datorită regretelor lor pentru crimele comise și clemenței lui. Purtare se pare mai puțin sadică decât a ilustrului său model, ceea ce nu este adevărat decât până la un punct. Stalin lasă în seama lui Visinski sarcina de a formula acuzațiile și a-i trimite pe

așa-zii spioni în fața plutonului de execuție. Ceaușescu nu-i execută, dar se ocupă el însuși de formularea acuzațiilor. Rezultă că, fără a fi fost stabilit devreo instanță judecătorească, delictul de spionaj fost proclamat de șeful statului, încălcând Constituția pe temeiul căreia a depus jurământul s-o respecte. Dar un asemenea procedeu nu reprezintă doar un simplu și strident viciu juridic, el reprezintă o gravă primejdie pentru cei șase. Căci clemența sa este reversibilă, verdictul său însă nu este. În virtutea puterii sale nelimitate, el nu se mulțumește numai să-și aservească justiția, el o înlocuiește cu propria sa impresie personală. Declarația făcută de el revistei Newsweek pune astfel viața și libertatea celor șase salomniști la cheremul capriciului său.

NARATOR: Aș vrea să consacrăm întreaga emisiune de astăzi unor fragmente dintr-o amplă scrisoare primită de la un ascultător referitoare la felul în care conducerea partidului comunist român îi tratează pe cei șase foști activiști de frunte ai partidului, care i-au adresat la începutul anului secretarului general faimoasa scrisoare deschisă ce-a devenit unul din documentele principale ale opoziției față de dictatura lui Nicolae Ceaușescu. Este o temă foarte actuală și deosebit de relevantă în momentul de față. În primul fragment, autorul scrisorii se oprește cu deosebire la afirmațiile liderului comunist român făcute în interviu acordat revistei americane Newsweek că cei șase sunt agenți ai unor puteri străine: unul al Uniunii Sovietice, unul al Statelor Unite, unul al marii Britanii și unul al Franței. Iată ce ne scrie corеспondențul nostru, care nu doarește să-și dezvăluie numele:

VOCE: **NARATOR:** Autorul scrisorii se referă apoi pe larg la alte aspecte și implicații ale acestei probleme, menționând și cazul Mircea Răceanu, diplomatul român acuzat de Procuratura

generală a fi spion al unei puteri străine nespicate, prins în flagrant delict. Fostul diplomat este fiul adoptiv al unuia din semnatarii scrisorii celor șase, la care corespondentul nostru revine, comentând afirmația lui Ceaușescu că toți sunt în București.

Declarația dictatorului în această privință este incompletă și inexactă. Ea omite să spună că Securitatea a încercat să-l expulzeze pe Silviu Brucan la Zimnicea, dar că acesta a refuzat să se conformeze în lipsa unui ordin scris din partea unui tribunal. El a fost atunci mutat împreună cu familia pe strada Izbiceni nr. 79, la marginea capitalei, într-o casuță dărăpănată, fără electricitate și fără apă curentă. La cei 73 de ani ai săi, Brucan a fost operat de două ori în 1988, iar soția sa, Alexandra Sidorovici, membră a partidului Comunist Român din 1933, a fost operată de cancer și suferă de o gravă deformare a coloanei vertebrale.

Pe de altă parte, toți cei șase nu se găsesc la București pentru simplul motiv că doi dintre ei - Constantin Pirvulescu și Grigore Răceanu - locuiesc de multă vreme în provincie. Fostul ministru de Externe, Corneliu Mănescu, și soția sa au fost mutați în cartierul Dămăroaia într-un gen de sură cu pământ pe jos. În asemenea condiții, arestul la domiciliu nu mai reprezintă doar o suprimare ilegală a libertății de mișcare, el reprezintă interzicerea accesului la mijloacele de igienă cele mai elementare. Impunând acest regim de viață actualilor săi adversari politici și foști tovarăși, dictatorul urmărește un scop evident: să accelereze moartea lor „naturală” fără a recurge la folosirea explicită a violenței. Falșilor agenți Ceaușescu le oferă o falsă grațiere, iar adevărații adversari politici o adevărată lichidare, nu politică, ci fizică.

Arhiva Open Society (Budapesta), Institutul de Cercetare al Radio Europa Liberă, secția română (Traducere din limba franceză de Eliza DUMITRESCU)

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Căutăm pensionară (recent pensionată), serioasă, pricepută, pentru îngrijire copil de un an. Locuim în zonă ultracentrală.

ICC Universalcoop București, cu sediul în strada Sergent Ion Nuțu numărul 8-12, sector 5, încadrează prin concurs analist cu studii superioare la Oficiul de Calcul.

ICPMS încadrează urgent șef birou aprovizionare și economist finanțe contabilitate.

VÂNZĂRI

Vând urgent, la preț convenabil, garsonieră în zonă Turturele, etajul 6, bloc turn.

Vând roulori noi, bicicletă Pegas nouă pentru copii mici, vas electric inox Rowenta trei litri nou, panouri panel uscat, antenă nouă cu înălțator pentru bloc patru etaje.

Vând urgent acordeon Hahner 120 bași, la preț convenabil, videocasetofon Național Recorder cu telecomandă.

Vând în zona ultracentrală (Calea Victoriei) apartament cu două camere plus cameră de serviciu, înșorit, multiple îmbunătățiri.

CUMPĂRĂRI

Cumpăr autoturism cu posibilități de adaptare Diesel, prefer Opel Rekord sau Ford.

Cumpăr motocicletă cu ataș orice tip, nouă, favorabil marca BMW, capacitate cilindrică peste 500 cmc.

Cumpăr apartament cu două camere, sectorul unu, etaj inferior.

Semiremorcă mică pentru bagaje, motor barcă, schiuri nautice

Videocasete sigilate (E 195, E 180) sau înregistrate impecabil (matrite) traduse

Video Movie VHS, eventual VHS sau portabil cu cameră

Dublură videocasetofon, eventual simplu caset stereo, casete audio

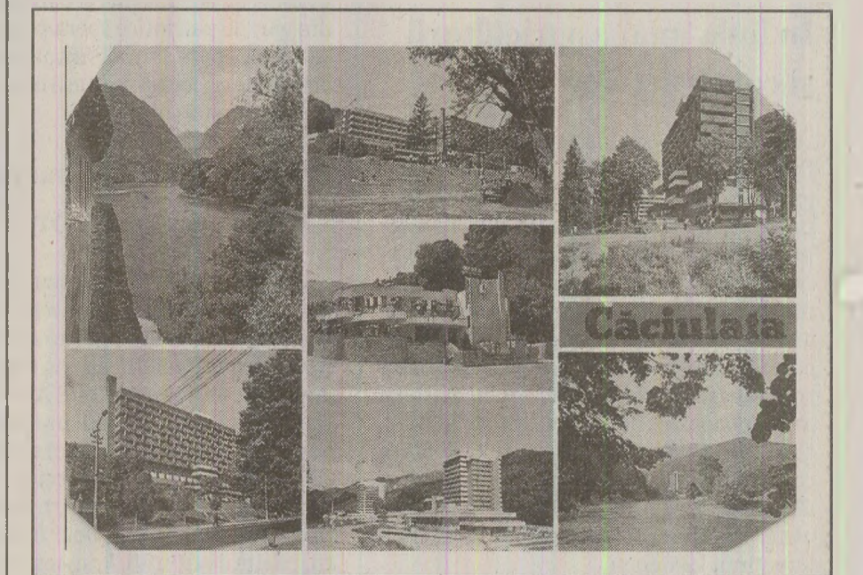
Cumpăr Akai GX 625, amplificator Akai cu microfon, cap cass deck Akai GFX 71

Preiau contract apartament 3 camere. Cumpăr semicursieră. Vând Sinclair Spectrum

Trei camere etaj inferior, central, semicentral, apropiere metrou

Urgent ambieaj nou Trabant 601. Vând rotor electric

SALUTĂRI DIN... CĂCIULATA!

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

NEREGULI ÎN DORMITOR

Ca orice om care-și cumpără mobilă nouă, Silviu Vultur din Târgoviște și-a dorit să ajungă cât mai repede acasă cu ea. Era încântat pentru garnitura „Pucioasa”, cumpusă din dormitor și sufragerie. „Dar când am încercat să montăm dulapul dormitorului, am ieșit în plus cu două sertare absolut inutilizabile. Poate erau de rezervă! Patru din cele cinci și-au avut balamalele pe partea stângă, lipseau cu desăvârșire oglinda și cuvertura patului. Cu un asemenea inventar am făcut primul drum la depozit. Cu chiu cu vai ni s-a dat o oglindă de la un alt dormitor, iar pentru cuvertură am fost trimiși la IPL Pucioasa. Numai că, în avizul de expediție nr. 49 scria clar: fusese ambalată împreună cu garnitura respectivă. Retur la depozitul din Târgoviște, unde același responsabil Soare ne-a dat de înțeles că ar trebui să mai trecem din când în când pe acolo, dacă ținem să recuperăm cuvertura. Evident, nu intră în obligațiile domniei sale să resti-

tuie contravaloarea acesteia de 740 lei”. Tracat și obosit, petentul mai ar putuse să conchidă: „Credeam că există o lege și pentru acest soi de oameni care nu-și îndeplinesc corect îndatoririle față de cetățean”. Bineînțeles că da! Și-ar curveni să le fie reamintite de cei în drept să o facă!

Cu toate că Ion Nițu din comuna Talpa, județul Teleorman, a suferit un incendiu, nu a înștiințat despre producerea pagubelor nici Consiliul Popular al comunei Talpa, nici unitatea ADAS. În urma scrisorii adresate revistei noastre, constatarea pagubelor s-a efectuat de către o comisie legal constituită, iar despăgubirea convenită i-a fost expediată prin mandat postal. Ne asigură de veridicitatea acestui răspuns Administrația Asiguratorilor de Stat (ADAS).
 Maria Bogdan Radu, Flacăra, nr. 43/1989